

Hallintosäännön päivittäminen

149/00.02.01.00.00/2025

Kaupunginhallitus 31.03.2025 § 100

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin (410/2015) ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Kuntalain mukaan jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Hallintosäännössä annetaan lain mukaan tarpeelliset määräykset ainakin kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä ja valtuuston toiminnasta. Hallintosääntö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeisin ohjausväline.

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa. Kunnan päätösvalalla tarkoitetaan kunnan hoidettavaksi lain mukaan tai muuten kuuluvia asioita, joissa kunta voi tehdä tai joissa sen edellytetään tekevän päätöksiä. Valtuusto tekee toimivallan siirtoa koskevat päätökset aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa ei voida siirtää erillisellä valtuuston päätöksellä.

Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Hallintosäännön määräysten sisältö on valtuuston harkinnassa. Hallintosääntömääräys ei kuitenkaan saa olla lainvastainen. Päättäessään hallintosäännöstä, valtuusto samalla määrittelee oman asemansa kunnan päätösvalan käyttäjänä, päättää toimielinten ja viranhaltijoiden välisestä työnjaosta ja ratkaisee, annetaanko kunnan viranomaiselle valta omalla päätöksellään siirtää toimivaltaansa edelleen. Kuntalaisten tulee pystyä hallintosäännöstä tarkistamaan, kenellä on toimivalta päätettävissä asioissa.

Kuntalaissa ei säädetä hallintosäännön voimaantulosta. Voimaantuloon sovelletaan päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaa kuntalain 143 §:ää. Hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa, joten tämän vuoksi on katsottu, että hallintosääntö voi mahdollisesta valituksesta huolimatta tulla voimaan heti kun se on hyväksytty. Hallintosääntöä hyväksyttäessä tai muutettaessa on samalla syytä päättää voimaantuloajankohdasta, jotta voimaantulopäivästä ei synny epä tietoisuutta.

Kuntaliitto on laatinut mallin kunnan hallintosäännöksi. Hyväksyttäväksi esitettävä hallintosääntö on pääosin kuntaliiton hallintosääntömallin mukainen, mutta Kiteen kaupungin hallintosääntö huomioi myös Kiteen kaupungin toimintatavat ja käytettävissä olevat resurssit. Hallintosääntö ei ole koskaan valmis, vaan muutokset ja hallintosäännön päivittäminen ovat osa normaalia kunnan toimintaa. Hallintosäännön päivittämisen tarve syntyy, kun esim. lainsäädäntöön, organisaatioon, toimintatapoihin tai toimintaympäristöön tulee muutoksia. Hallintosääntöä päivitettäessä on myös syytä aina varmistaa hallintosäännön selkeys ja ajantasaisuus.

Kiteen kaupungin uutta hallintosääntöä on valmisteltu kesästä 2024 alkaen erilaisilla kokoonpanoilla. Valtuustolle on pidetty aiheesta iltakoulu 30.9.2024 ja 10.3.2025.

Keskeiset muutokset nykyiseen hallintosääntöön:

1. Uudessa päivitetystä hallintosäännössä on pyritty saamaan asiat ja kokonaisuudet omiin lukuihinsa tai pykäliinsä sekä noudatetaan kauttaaltaan juoksevaa numerointia,
2. Asioita on täsmennetty ja lisätty puuttuvia kokonaisuuksia hallintosääntömallin mukaisesti,
3. Konserniohjausasiat on tuotu uuden hallintosäännön alkuun,
4. Luottamushenkilöorganisaatio ja viranhaltijaorganisaatio on eriytetty omiksi osikseen ja tällä on pyritty helpottamaan käytettävyyttä,
5. Toimivaltaa on täsmennetty luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden osalta ja lisäksi lisätty viittaukset mm. talousarvion toimintavaltuuksiin,
6. Lautakuntien vastuita ja päätösvaltaa on täsmennetty,
7. Muihin toimitelmiin on lisätty maininnat yhteistyötoimielimistä,
8. Toimialajohtajien tehtäviä on täsmennetty ja jatkossa suoraan hallintosäännössä määrätään toimialajohtajien sijaiset,
9. Muutokset viranhaltijoissa on huomioitu (mm. henkilöstöpäällikkö ja elinkeinopäällikkö),
10. Talouden osalta osavuosisiraportointi tehdään jatkossa puolivuositain,
11. Henkilöstöasioissa valtuusto päättää kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, muiden virkojen perustamisen ja muutosten osalta sekä virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi päätösvalta on jatkossa kaupunginhallituksella,
12. Nykyisessä hallintosäännössä on määräykset vain valtuuston kokouskäytäntöjä koskien, mutta uuteen on laadittu määräykset velvoittamaan myös muita toimitelmiä,
13. Nuorisovaltuuston edustajan oikeus osallistua lautakuntien kokouksiin on lisätty hallintosääntöön,
14. Esteellisyyttä koskevat pykälät on lisätty hallintosääntöön,
15. Tiedonhallintaa ja asiakirjahallintoa koskevia asioita on lisätty ja tarkennettu,
16. Uudistuksessa on huomioitu 1.1.2025 voimaan tulleiden uuden rakentamislain (751/2023) ja muuttuneen alueidenkäyttölain (132/1999) aiheuttamat laajat muutokset,
17. Uuteen hallintosääntöön on lisätty tarpeelliset ja vaaditut määräykset valtuuston toiminnasta valmiuslain (1552/2011) 3 §:n mukaisissa poikkeusoloissa sekä kuntalaissa tarkoitetuissa normaaliolojen häiriötilanteissa.

Kiteen kaupungin nykyinen hallintosääntö on päivitetty kaupunginvaltuuston kokouksessa 4.11.2024. (§ 70 ja 71). Uusi kokonaan uusittu hallintosääntö on tarkoitus saada voimaan seuraavassa valtuuston kokouksessa eli 7.4.2025 alkaen.

Esityslistan liitteenä on esitys Kiteen kaupungin uudeksi hallintosäännöksi.

Valmistelija: hallintopäällikkö Tuula Korpi, puh. 040 105 1012,
tuula.korpi@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001,
pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Kiteen kaupungin uudistetun hallintosäännön. Hallintosääntö tulee voimaan 7.4.2025.

Toimielinten jäsenmääriä koskevat muutokset tulevat voimaan uuden valtuustokauden alussa eli 1.6.2025 alkaen syksyllä 2024 tehdyn valtuuston päätöksen (KV 4.11.2025 § 71) mukaisesti.

Päätös

Esittelijä teki kokouksessa muutetun päätösehdotuksen:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Kiteen kaupungin uudistetun hallintosäännön. Hallintosääntö tulee voimaan 7.4.2025.

Toimielinten jäsenmääriä koskevat muutokset tulevat voimaan uuden valtuustokauden alussa eli 1.6.2025 alkaen syksyllä 2024 tehdyn valtuuston päätöksen (KV 4.11.2024 § 71) mukaisesti.

Kaupunginhallitus valtuuttaa hallintopäällikön tekemään teknisluonteisia korjauksia hallintosääntöasiakirjaan.